

नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या
निवडणुकीसाठी अधिनियमातील
तरतुदीनुसार राज्य निवडणुक
आयोगाकडे जमा होणाऱ्या निधीचा
विनियोग करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक. रानिआ २६२५/प्र.क्र.१०/२०२५/३७

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक :- १७ ऑक्टोबर, २०२५.

वाचा :-

१. शासन निर्णय क्रमांक रानिआ २०१६/३६२/प्र.क्र.११६/का-३७, दिनांक २९.१०.२०१६.
२. राज्य निवडणूक आयोगाचे क्र. रानिआ २०२५/गठित समिती/का-३/प्र.क्र. १२, दिनांक १४.०७.२०२५ रोजीचे पत्र.

प्रस्तावना :-

लोकसभा व विधानसभेच्या धर्तीवर स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुका निर्भय, मुक्त व पारदर्शक वातावरणात व्हाव्यात याकरिता भारताच्या संविधानामध्ये १९९२ मध्ये दुरुस्ती करण्यात आली असून महाराष्ट्रासह देशातील प्रत्येक राज्यामध्ये एक स्वतंत्र अशा राज्य निवडणूक आयोगाची स्थापना करण्यात आलेली आहे.

२. राज्य निवडणूक आयोगाच्या कार्यालयातील वेतन व वेतनेतर खर्चाची जबाबदारी राज्य शासनाची असली तरी या तरतुदीमधून कोणत्याही कल्पक व नवीन उपाययाजना करणे शक्य होत नाही व तसेच निवडणुकीच्या वेळी ही तरतूद अत्यंत अपुरी पडते. हे लक्षात घेता नागरी स्थानिक संस्थांकडून संबंधित अधिनियमातील तरतुदीनुसार काही रक्कम (अंशदान) थेट आयोगाकडे जमा करणे व त्याचा विनियोग करणे याबाबत कार्यालयातील सक्षम अधिकाऱ्याच्या मंजूरीने तो वापरण्यास शासनाने मंजूरी दिली आहे. सदरचा निधी हा राष्ट्रीयकृत बँकेमध्ये खाते उघडून जमा करावा व वित्तीय औचित्याच्या तत्वांचे पालन करूनच खर्च करावा असे निर्देश दि. २९.१०.२०१६ च्या शासन निर्णयान्वये आयोगास देण्यात आले आहेत. त्यानुषंगाने बँक

खात्यामधून खर्च करण्याचे प्रस्ताव तपासण्यासाठी सदर शासन निर्णयान्वये समिती गठित करण्यात आली होती. या समितीमध्ये वित्त विभाग व सामान्य प्रशासन विभागाचे प्रतिनिधी हे सदस्य म्हणून समाविष्ट आहेत. तथापि, सदर निधीचा विनियोग आयोगाला विनाविलंब करता यावा या साठी वित्त विभाग व सामान्य प्रशासन विभागातील प्रतिनिधी यांच्या ऐवजी राज्य निवडणूक आयोगातील अधिकाऱ्यांचा समितीमध्ये सदस्य म्हणून समावेश करण्याचा प्रस्ताव आयोगाने शासनास पाठविला आहे. समितीमधील सदस्य बदलास वित्त विभागाने काही अटींच्या अधीन राहून मान्यता दिली आहे. त्यानुषंगाने राज्य निवडणूक आयोगाकडे जमा निधीचा विनियोग करण्यासाठी उक्त संदर्भ क्र.१) येथील दिनांक २९.१०.२०१६ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये गठीत समितीमध्ये बदल करून सचिव (व्यय) वित्त विभाग व अ.मु.स व मु.रा.अ, सामान्य प्रशासन विभाग यांचे प्रतिनिधी ऐवजी राज्य निवडणूक आयोगातील उपायुक्त व सहायक आयुक्त (माहिती व जनसंपर्क) यांचा सदस्य म्हणून समावेश करून समिती नव्याने गठीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकीसाठी राज्य निवडणूक आयोगाकडे जमा होणाऱ्या निधीच्या विनियोगावर देखरेख करण्यासाठी खालीलप्रमाणे समिती गठीत करण्यात येत आहे :-

सचिव, राज्य निवडणूक आयोग	पदसिद्ध सदस्य
उपायुक्त, राज्य निवडणूक आयोग	सदस्य
सहायक आयुक्त, (माहिती व जनसंपर्क)	सदस्य
उप सचिव / उपायुक्त/ अवर सचिव, राज्य निवडणूक आयोग	सदस्य
लेखाधिकारी, राज्य निवडणूक आयोग	सदस्य-सचिव

२. सदर समिती नव्याने गठीत करण्यास पुढील अटींच्या अधीन राहून मान्यता देण्यात येत आहे.

अ) संविधानाच्या अनुच्छेद २६६ (१) नुसार राज्य शासनाच्या सर्व महसूल (उत्पन्न) व कर्जे मिळून राज्याचा एकत्रित निधी तयार होतो. यामधून होणाऱ्या खर्चावर विधानमंडळाचे नियंत्रण असते. राज्यातील स्थानिक स्वराज्य संस्थांना राज्य शासनाकडून अनुदानाच्या स्वरूपात निधी दिला जातो तसेच काही निधी जनतेच्या

- लोक वर्गणीतून जमा होतो, ही बाब पाहता हा निधी एकत्रित निधीचा भाग आहे. त्यामुळे एकत्रित निधून कमीत कमी/काटकसरीने खर्च करणे आवश्यक आहे.
- ब) सदर निधीचा वापर स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या सबलीकरणासाठीची होईल, या बाबींचा विचार व्हावा.
- क) राज्यातील एकत्रित निधीचा विनियोग हा विहित कार्यपद्धतीचा अवलंब करून होईल, याची दक्षता घेण्यात यावी.

वरील अटींचे पालन करण्याची जबाबदारी राज्य निवडणूक आयोगाची राहिल.

३. उक्त संदर्भ क्र. १ येथील दिनांक २९.१०.२०१६ रोजीच्या शासन निर्णयातील अन्य सर्व अटी कायम राहतील.
४. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक ४५७ /व्यय-४, दिनांक १०.०७.२०२५ अन्वये प्राप्त सहमतीस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.
५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२५१०१७१५४६१२८५०७ असा आहे. सदर शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

(क्रांती पाटील)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
२. मा. आयुक्त, राज्य निवडणूक आयोग, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
३. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १, मुंबई.
४. महालेखापाल (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र १, मुंबई.
५. लेखाधिकारी, भारतीय रिझर्व्ह बँक, फोर्ट, मुंबई.
६. संचालक, लेखा व कोषागारे, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
७. सह संचालक, लेखा व कोषागारे संचालनालय, संगणक कक्ष, नवीन प्रशासन भवन, ५ वा मजला, मंत्रालयासमोर, मुंबई - ३२.
८. उपायुक्त राज्य निवडणूक आयोग, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
९. सहायक आयुक्त (माहिती व जनसंपर्क), राज्य निवडणूक आयोग, मुंबई.
१०. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.

११. वित्त विभाग/विनियम, व्यय-४, अर्थसंकल्प-१३/१९/कोषागार प्र-५.
१२. नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१३. ग्रामविकास व पंचायत राज विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१४. सामान्य प्रशासन विभाग, कार्यासन २५.
१५. निवड नस्ती.